

ZUNANJI PREOBlikovalNI PROCESI

- vzroki: energija Sonca in sila gravitacije,...Luna, plimovanje,...
- procesi: preperevanje, denudacija, erozija, akumulacija

PREPEREVANJE

- je razpadanje kamnin, nastane PREPERINA
- vrste preperevanja:
 - **MEHANIČNO:**
 - temperaturne razlike (raztezanje + krčenje = drobljenje)
 - DELOVANJE ZMRZALI (sledi: grušč, prod, pesek, mivka, melj in glina)
 - **KEMIČNO:**
 - v vlažni, topli klimi
 - raztapljanje apnencev ali KOROZIJA
 - KISEL DEŽ
 - **BIOLOŠKO:**
 - mikroorganizmi (kemično)
 - korenine (mehanično)

DENUdACIJA

- je razgaljevanje površja ali ploskovno odnašanje površja, ki je posledica POVRŠINSKEGA SPIRANJA
- potočki začno vrezovati v podlago EROZIJSKE JARKE
- zaradi denudacije, teže in preperevanja→proces:
- **MELIŠČE** (nasip grušča)
- **PODOR** (enkratni, hiter odlom žive skale; vzrok: POTRES; Trenta, Ajdovska dolina)
- **POČASNO DRSENJE TAL** (utrgani deli ceste, ukrivljena drevesa)
- **ZEMELJSKI PLAZ** (v tundrah lahko drsi po ledu - SOLIFLUKCIJA)
- **USAD** (utrganje travne ruše)
- **GRUŠČNATI TOK** (Log pod Mangartom)

EROZIJA

- brazdajoče delovanje vode in vetra z delci, ki jih nosita (brušenje, dolbenje, praskanje)
- erozijske oblike:
 - **REČNI:** globinska erozija→soteska, vintgar, korita, kanjoni, brzice,...; bočna erozija→okljuki
 - **LEDENIŠKI:** krnice, krniška jezera, koritaste doline U, ozek gorski greben, priostreni vrhovi, obvisela dolina, ledeniški pragovi, fjordi, ledeniške grbine
 - **KRAŠKI:** žlebiči, škraplje, škavnice, kraška polja, kraške jame, suhe doline, slepe doline,...
 - **VETRNI:** gobaste skale
 - **OBALNI:** klifi, visoke obale

AKUMULACIJA

- odlaganje in kopičenje odnesenega gradiva na kakem drugem mestu
- akumulacijske oblike:
 - **REČNI:** odlaganje materiala→naplavna ravnica, širjenje kopnega

- **LEDENIŠKI:** talna, bočna, srednja in čelna morena; ledeniška jezera, balvani, fluvioglacialne terase
- **VETRNI:** sipine, barhani
- **OBALNI:** peščene plaže, zemeljske kose, lagune, obalne sipine